

Új Klímatörvény Civil Koncepció szakmai összefoglalója

A teljes szakmai koncepció elérhető itt: <https://ujklimatorveny.hu/velemenyeztes/>

A koncepció 2026. március 30-ig véleményezhető a www.ujklimatorveny.hu oldalon.

I. A törvény céljai és alapelvei

A fejezet a klímatörvény célrendszerét és alapelveit rögzíti, vagyis azt a normatív keretet, amelyhez a teljes szabályozásnak és a későbbi ágazati döntéseknek igazodniuk kell.

A javasolt törvény klímakerettörvényként működik: nem kizárólag kibocsátáscsökkentési jogszabály, hanem az éghajlatvédelem teljes rendszerét rendezi. A célok három nagy pillér köré szerveződnek:

- **az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése és a szénelnyelő- és tároló kapacitások növelése, megcélozva a klímasemlegesség elérését** (legkésőbb 2050-ig),
- **az alkalmazkodás és a reziliencia (rugalmas ellenállóképesség növelése)** (a várható és váratlan klímahatásokhoz való felkészülés),
- **természeti rendszerek védelme és helyreállítása** (felszínborítás, biodiverzitás, természeti tőke, ökológiai működőképesség).

A célrendszer nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági dimenziót is tartalmaz. A javasolt szabályozás része az igazságos és méltányos átmenet, az energiaszegénység mérséklése, a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, valamint a köz- és magánfinanszírozás klímacélokhoz igazítása. Emellett hangsúlyosan jelenik meg a nemzetközi felelősségvállalás is.

Az alapelvek között a klasszikus környezetjogi elvek (elővigyázatosság, megelőzés, szennyező fizet) mellett több, a klímaszabályozás szempontjából kulcsfontosságú elv szerepel:

- **a jövő nemzedékek védelme,**
- **a visszalépés tilalma,**
- **a társadalmi részvétel és információ-nyilvánosság,**
- **az integráció elve** (a klímaszempontok beépítése más szakpolitikákba),
- **a mitigáció és adaptáció mellérendeltsége,**
- **az elegendőség elve** (nemcsak hatékonyság, hanem abszolút erőforrás-mérséklés),
- **a méltányos kompenzáció elve,**
- **az adat- és tudományalapú döntéshozatal.**

II. Az éghajlatváltozás hatásainak és kockázatainak kezelése

A fejezet az alkalmazkodás és a reziliencia szabályait rendezi: azt írja le, hogyan kell az államnak, az ágazatoknak és a településeknek felkészülniük az éghajlati kockázatokra és azok következményeire.

A koncepció az alkalmazkodást nem általános stratégiai célnak, hanem **konkrét állami feladatnak** tekinti. A megközelítés nemcsak az ismert klímahatásokra (pl. hőség, aszály, vízhiány) reagál, hanem a váratlan vagy nehezen előrejelezhető zavarokra is. Ennek megfelelően a reziliencia a törvényben tágabb fogalom, mint az adaptáció: a megelőzést, felkészülést, reagálást és helyreállítást is magában foglalja.

A fejezet logikája három szinten épül fel:

1. **általános reziliencia-szabályok** (állami cél, stratégia, audit),
2. **ágazati reziliencia-feladatok** (különböző közszolgáltatási és gazdasági rendszerek),
3. **helyi és ökológiai reziliencia** (települések, természeti erőforrások, tájak).

Általános reziliencia

Az általános rész a reziliencia állami célként való rögzítésére épül. Ehhez stratégiai tervezésre, rendszeres kockázatértékelésre és ágazati szintű felülvizsgálatra van szükség. A szerkezet alapján az általános eszközrendszer magja:

- **reziliencia-stratégia,**
- **reziliencia-audit,**
- **rendszeres jelentéstétel és korrekció.**

Ez a megoldás biztosítja, hogy az alkalmazkodás ne elszigetelt projektek sorozata legyen, hanem összehangolt állami működésként.

Ágazati feladatok

Mezőgazdaság és területhasználat

A mezőgazdaságban az éghajlatváltozáshoz igazodó gazdasági átállásra van szükség, amelyhez - a legvalószínűbb klímaforgatókönyveknek megfelelő - jogi, támogatáspolitikai és szakmai eszközök kombinációját kell alkalmazni. A hangsúly nem a korlátozásokon, hanem az ösztönzésen van: a gazdálkodók számára olyan keretek szükségesek, amelyek a talajkímélő, vízmegtartó, biodiverzitást támogató és klímaállóbb gyakorlatokat teszik gazdaságilag is vállalhatóvá. A mezőgazdasági tájhasználat támogatásának és szabályozásának léptékét a parcella szintről táji szintre kell emelni. A vízmegtartó tájhasználat ugyanis összehangolt vízkormányzási és tájhasználati döntéseket igényel.

Vízkészletek és vízgazdálkodás

A vízgazdálkodás a fejezet egyik központi eleme. Felszíni és felszín alatti vizeink védelme érdekében az eddigieknél szigorúbb nyomon követés, illetve szabályozás szükséges. A vízgyűjtőszintű tervezés, a kútlétesítés és ipari vízkivételek szabályozása, valamint a szürkevíz- és csapadékvíz-használat olyan területek, ahol a klímaváltozás miatt a jelenlegi gyakorlat átalakítása elengedhetetlen. A vízmegtartás és a helyi vízkörforgások erősítése egyszerre alkalmazkodási és ökológiai cél. A területi vízgazdálkodás és a mezőgazdasági tájhasználat életszerű összehangolására is szükség van.

Energiaellátás

Az energiaellátásnál nem elég a dekarbonizáció; a rendszer **ellenálló képességét** is erősíteni kell. Ehhez reziliens hálózatfejlesztési és energiatermelési megközelítés szükséges, beleértve a hálózati infrastruktúra fejlesztését, az ellátásbiztonsági szempontokat és a helyi energiaönellátási megoldások szerepének növelését.

Pénzügyi reziliencia

A pénzügyi rendszernek és a fiskális politikának is kezelnie kell a klímakockázatokat. Ide tartozik a pénzügyi felügyeleti és jegybanki szempontok beépítése, a sérülékenységek feltárása és az állami pénzügyi szerepvállalás olyan alakítása, amely mérsékli a klímahatások gazdasági következményeit.

Katasztrófavédelem

A katasztrófavédelem területén a felkészültség erősítése több elemből áll: készletezés, élelmiszertartalék, erdőtüzekre való felkészülés, korai jelzőrendszerek, valamint az ellátási zavarok kezelése. Az alkalmazkodást közvetlenül a közbiztonság és közszolgáltatási működőképesség kérdésévé kell tenni.

Honvédelem

A honvédelmi tervezésben is meg kell jelenjenek a klímakockázatok. Önálló stratégiai megközelítés szükséges, amely a biztonságpolitikai és ellátásbiztonsági szempontokat is figyelembe veszi.

Egészségügy

Az egészségügyi rendszer számára külön klíma-egészségügyi cselekvési szemlélet szükséges. A hangsúly a hőségterveken, az egészségügyi ellátórendszer terhelhetőségén, a mentális egészségre gyakorolt hatások kezelésén, valamint egy együttműködő klíma-egészségügyi hálózati működés kialakításán van.

Települések és helyi reziliencia

A települések szintjén a szabályozás a helyi éghajlatvédelmi és klímaadaptációs tervezést, a településrendezési döntések klímaszempontú átalakítását, valamint a közösségi reziliencia erősítését helyezi előtérbe. Kiemelt elemek a kék és zöld infrastruktúra, a fák és városi zöldfelületek megőrzése, valamint a települési hőterhelés csökkentése.

Természeti erőforrások

A természeti rendszerek rezilienciája külön alfejezetként jelenik meg. A hangsúly a természethelyreállításon, az ökológiai működőképesség visszaépítésén és a táji léptékű megoldásokon van. Ehhez illeszkedik a Nemzeti Ökológiai Reziliencia Program és az ökoszisztéma-helyreállítás állami támogatása.

Erdőkezelés

Az erdők egyszerre szolgálnak alkalmazkodási, természetvédelmi és klímavédelmi célokat, ezért az erdőkezelésnél olyan szabályozási irány szükséges, amely:

- a klímaváltozáshoz alkalmazkodó erdőgazdálkodást támogatja,
- figyelembe veszi a termőhelyi adottságok változását,
- erősíti az erdők ökológiai ellenálló képességét,
- és összhangban van a szénmegkötési, biodiverzitási és vízmegtartási célokkal.

Az erdőkezelés tehát nem csupán nyersanyag-gazdálkodási kérdésként jelenik meg, hanem a nemzeti reziliencia egyik kulcsterületeként.

III. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, elnyelés, széntárolás és a felszínborítás kapcsolódó szerepe

A fejezet a klímatörvény mitigációs és földhasználati magját adja: meghatározza a célrendszert, a köztes tervezési logikát és azokat az ágazati irányokat, amelyekkel az ÜHG kibocsátáscsökkentés és a nyelők megerősítése elérhető.

A szabályozási logika nem egyetlen aggregált klímacélszámra épül, hanem többszintű célrendszerre. A hosszú távú klímasemlegességi cél mellett szükség van köztes (2030, 2040, illetve indikatív 2035 és 2045) célokra, továbbá ágazati és rész-célokra is. Ettől válik a rendszer tervezhetővé és számonkérhetővé.

A fejezet másik kulcseleme a **karbonköltségvetés**: ez az a kormányzati eszköz, amely az általános törvényi célokat számszerű, időben ütemezett végrehajtási pályává alakítja. A karbonköltségvetés így a klímatörvény gyakorlati működtetésének központi eszköze.

2030-as célok és a NEKT kapcsolata

A 2030-as céloknál a javaslat a **2024-ben frissített Nemzeti Energia- és Klímaterv célértékeinek törvényi szintre emelésére** épít, szükség szerinti kiegészítésekkel és frissítésekkel. Ez a rövid időhorizont miatt indokolt megoldás: gyors jogi rögzítést tesz lehetővé, miközben megőrzi a későbbi korrekció lehetőségét egy esetleges elmaradás esetére. Eszerint szükséges előírni a 2030-as dátumig a bruttó 50%-os, nettó 55%-os ÜHG csökkentés elérését 1990-hez képest, 30%-os megújuló energia célt a bruttó végsőenergia-felhasználáson belül és a végsőenergia-felhasználás 740 PJ alatt tartását.

Karbonköltségvetés és felülvizsgálat

A **karbonköltségvetés** a klímátörvény céljait számszerű, időben ütemezett kormányzati pályává alakító eszköz: ötéves szakaszokra bontva rögzíti, milyen ÜHG kibocsátási pályát és intézkedési keretet kell tartani. Lényege, hogy a hosszú távú klímacélok ne csak deklarációk legyenek, hanem jogilag nyomon követhető és számonkérhető végrehajtási kötelezettséggé váljanak, szükség esetén korrekcióval. Kiemelten fontos garancia a célok gyengítésének tilalma: a felülvizsgálat csak szigorítás vagy szinten tartás irányába történhet. Ez a klímapolitikai kiszámíthatóság és a visszalépés tilalmának gyakorlati megfelelője.

A legfontosabb ágazati intézkedési irányok

Energia

Az energiaágazatban szükséges:

- a fosszilis energia fokozatos és ütemezett kivezetése,
- a megújuló energiaforrások gyors bővítése,
- a hálózati és tárolási kapacitások fejlesztése,
- a fogyasztói oldali rugalmasság ösztönzése,
- az energiaközösségek és helyi termelési megoldások támogatása.

Épületek

Az épületállományban hosszú távú, kiszámítható felújítási programra van szükség, amely egyszerre szolgál klímavédelmi, szociális és levegőminőségi célokat. A felújítás-támogatási rendszernek differenciáltnak kell lennie, külön figyelemmel az alacsony jövedelmű háztartásokra.

Közlekedés

A közlekedésben a szabályozási irány az alacsony kibocsátású közlekedési módok felé terelés:

- a fosszilis hajtású járművek fokozatos kivezetésének kijelölésével,

- a közösségi (például vasúti), kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzésével,
- és a nagy ÜHG kibocsátású megoldások közpénzes támogatásának korlátozásával.

Ipar

Az ipart illetően szükséges támogatni az áttörést jelentő technológiák kifejlesztését és elterjesztését, a karbonmentes energiahasználatot és a körforgásos megoldásokat. Ezzel párhuzamosan szigorúbb, átlátható és gyors környezeti hatásvizsgálati és engedélyezési rend indokolt, különösen közpénzzel támogatott vagy több ütemben megvalósuló beruházásoknál.

Mezőgazdaság, fogyasztás, hulladék

A mezőgazdaság és az élelmiszerfogyasztás területén a termelési és fogyasztási minták klímabarát átalakítását ösztönző eszközök szükségesek (adópolitikai, támogatási, közétkeztetési és pazarláscsökkentési elemekkel). A hulladékgazdálkodásban a zártabb anyagkörforgás és a megelőzés kerül előtérbe.

Elnyelés, széntárolás, felszínborítás

A fejezet külön hangsúlyt ad annak, hogy a klímátörvény ne csak az ÜHG kibocsátásokkal, hanem a nyelőkkel és a földhasználattal is foglalkozzon. Ennek része:

- az erdők, gyepek és vizes élőhelyek védelme,
- a biológiailag aktív felszínek nettó csökkenésének tilalma,
- a zöldfelület-veszteségek kompenzációs logikája,
- a termőföldvédelem, talajregeneráció és vízmegtartás,
- valamint a biomassa-hasznosítás ökológiai szempontú korlátozása.

Ez a rész különösen fontos, mert a klímavédelmi, természetvédelmi és alkalmazkodási célokat egyetlen szabályozási logikába rendezi.

IV. Az éghajlatvédelem pénzügyi és gazdasági eszközei

A fejezet azt mutatja meg, hogyan kell a költségvetési, adópolitikai, pénzügyi és állami gazdasági eszközöket a klímátörvény céljaihoz igazítani.

A klímapolitika pénzügyi háttér nélkül nem végrehajtható. A szabályozás ezért a klímacélokat a gazdaságpolitika szervező elvévé teszi: a közpénzek, támogatások, fejlesztési források és pénzügyi ösztönzők nem mehetnek szembe a törvényi klímacélokkal.

A fejezet szerint olyan rendszer szükséges, amely:

- forrást rendel a végrehajtáshoz,
- kizárja a klímaszempontból káros támogatási irányokat,

- a köz- és magánfinanszírozást klímakonzisztens pályára tereli.

Állami klímafinanszírozás és források

A szabályozási logika külön kezeli az állami finanszírozási oldalt. Ide tartoznak a költségvetési előirányzatok, uniós források, emissziós bevételek, bírságok és egyéb klímacélú pénzügyi források. Ezeket nem esetileg, hanem tervezetten, a klímacélok végrehajtási ütemezéséhez igazítva szükséges kezelni.

Nemzeti Éghajlatvédelmi Alap

A finanszírozási rendszer központi intézményi eleme a Nemzeti Éghajlatvédelmi Alap. Az Alap szerepe:

- a klímacélú támogatások és finanszírozási eszközök intézményesítése,
- többféle támogatási forma biztosítása (támogatás, hitel, garancia stb.),
- nyilvános és átlátható működés,
- a kedvezményezettek és érintettek szempontjainak figyelembevétele.

Ez stabilabb végrehajtási keretet ad, mint az évenként változó, széttagolt finanszírozás.

Fejlesztési bankok és pénzügyi rendszer

A fejlesztési pénzintézetek (és általában a pénzügyi közvetítőrendszer) klímacélú átállítása a fejezet fontos eleme. Az irány:

- a fenntartható beruházások finanszírozásának erősítése,
- a klímakockázatok beépítése a pénzügyi döntésekbe,
- a fosszilis tevékenységek támogatásának kizárása vagy fokozatos leépítése.

A pénzügyi szabályozó és felügyeleti környezetnek ezt a fordulatot támogatnia kell.

Állami beruházások, közbeszerzés, gazdaságfejlesztés

A fejezet a közpénzes döntéseknél klímaszempontrú preferenciát kíván érvényesíteni. Ez azt jelenti, hogy az állami beruházások, közbeszerzések és gazdaságfejlesztési programok értékelésében a klímahatás és fenntarthatóság érdemi szemponttá válik, nem utólagos kiegészítő megjegyzéssé.

Részvétel a nemzetközi klímafinanszírozásban

Magyarországnak a közös, de megkülönböztetett felelősség elve alapján részt kell vállalnia a nemzetközi klímafinanszírozásban. Ez kiszámítható, stabil hozzájárulást jelent a fejlődő – különösen a legkevésbé fejlett – országok számára, átlátható és nyomon követhető módon.

V. Klímatudatosság, társadalmi részvétel és kutatás-fejlesztés

A fejezet az éghajlatvédelem társadalmi, oktatási és tudásbázisát rendezi: hogyan jelenik meg a klímatudatosság, a részvétel, valamint a kutatás-fejlesztés és innováció a törvényi rendszerben.

A klímátörvény végrehajtásának társadalmi feltétele a tudás, a részvétel és a hozzáférhető információ. A fejezet ezért azt rögzíti, hogy a klímapolitika nem működhet kizárólag közigazgatási eszközökkel; intézményesen támogatni kell:

- a közérthető tájékoztatást,
- az oktatási és képzési rendszerek klímátartalmát,
- a civil és társadalmi részvételt,
- valamint az alkalmazott kutatás és innováció klímacélú orientálását.

Oktatás és szemléletformálás

Az oktatás és szemléletformálás terén a hangsúly a rendszeres és beépített megoldásokon van. A klímaváltozás és alkalmazkodás témáinak meg kell jelenniük a köznevelésben, a felsőoktatásban, a szakmai képzésekben és a felnőttképzésben is. A cél nemcsak az ismeretátadás, hanem a cselekvőképesség növelése.

Társadalmi részvétel

A részvétel a fejezetben konkrétabb formát kap: a civil szervezetek, érintett közösségek és az ifjúsági szempontok bevonása a klímapolitikai döntésekbe a végrehajtás minőségének egyik feltétele. A nyilvános információ és a részvételi eljárások itt a törvény alapelveinek gyakorlati megjelenései.

Hagyományos tudás, kutatás, fejlesztés és innováció

Ebben az alfejezetben a lényeg az, hogy az éghajlatvédelmi átmenet tudásbázisa ne szűküljön le kizárólag technológiai fejlesztésekre. A szabályozás szerint egyaránt szükség van:

- tudományos kutatásra,
- alkalmazott fejlesztésre,
- innovációs ökoszisztémára,
- és a helyi, hagyományos tudásformák beemelésére.

A kutatás-fejlesztési és innovációs rendszer feladata így nem pusztán új technológiák létrehozása, hanem olyan megoldások támogatása, amelyek hazai ökológiai, társadalmi és gazdasági viszonyok között is működőképesek. Ebbe illeszkedik az oktatás és innováció összekapcsolása, a nemzetközi együttműködés, valamint a szellemi tulajdonhoz kapcsolódó kérdések kezelése is.

VI. Tervezés, hatásvizsgálat és nyomonkövetés az éghajlat védelmében

A fejezet az éghajlatvédelmi végrehajtás eljárási és adminisztratív kereteit rendezi: a stratégiai dokumentumokat, a hatásvizsgálati kötelezettségeket és a nyomonkövetési-jelentéstételi rendszert.

A klímátörvény csak akkor működik, ha az állami döntéshozatal teljes folyamatába beépül. Ezért szükséges:

- a stratégiai dokumentumok összehangolt rendszere,
- az éghajlatvédelmi szempontok kötelező integrációja,
- kockázatelemzés és hatásvizsgálat,
- rendszeres nyomonkövetés és nyilvános jelentéstétel.

Stratégiai dokumentumok

A fejezet nem különálló stratégiák felsorolására épül, hanem arra, hogy az éghajlatvédelmi dokumentumok egymásra épüljenek. A törvényi célokból következnek a kormányzati és ágazati tervek, amelyeknek egymással is összhangban kell állniuk.

Éghajlatvédelmi szempontok érvényesítése az állami döntésekben

Központi követelmény az integráció: a klímaszempontoknak meg kell jelenniük más szakpolitikai döntésekben is. Ez kockázatelemzést és hatásvizsgálatot igényel, különösen ott, ahol a döntések hosszú távú infrastrukturális, területfelhasználási vagy gazdasági következményekkel járnak.

Nyomonkövetés, jelentéstétel, ombudsmani elem

A végrehajtás ellenőrzéséhez rendszeres kormányzati jelentések, parlamenti és szakmai kontroll szükséges. A fejezet egyik fontos eleme, hogy a karbonköltségvetéshez kapcsolódó eltérések kezelése nemcsak politikai, hanem intézményesített ellenőrzési mechanizmust is kap, ombudsmani szerepkapcsolódással.

VII. Az éghajlatvédelem intézményei

A fejezet azt rendezi, hogy a klímátörvény végrehajtásában mely intézmények és szereplők kapnak feladatot, és ezek hogyan kapcsolódnak egymáshoz.

A javaslat többszintű intézményi rendszert vázol fel. A klímapolitika nem egyetlen minisztérium ügye, hanem:

- országgyűlési,
- kormányzati,

- ágazati,
- önkormányzati,
- tanácsadó testületi,
- és ombudsmani szereplőket is érint.

A fejezet célja a szerepek tisztázása és a koordináció erősítése, nem pedig egy új, mindent központosító intézmény létrehozása.

Nemzeti Éghajlatvédelmi Tanács

A Nemzeti Éghajlatvédelmi Tanács a rendszer egyik kulcsintézménye. Feladata alapvetően az egyeztetés, javaslattétel és szakpolitikai koordináció támogatása. A működésének jelentősége abban áll, hogy hidat képez a kormányzati döntéshozatal, a szakmai szempontok és a társadalmi érintettség között.

Éghajlatpolitikai Tudományos Tanácsadó Testület

A Tudományos Tanácsadó Testület a klímapolitikai döntések tudományos megalapozását szolgálja. Feladata a célalkotás, felülvizsgálat, karbonkölségvetés és egyes szakmai kérdések (például hosszabb távú kibocsátási mutatók) értékelési támogatása. Ez az intézmény biztosítja, hogy a törvény egyik alapelve – a legjobb elérhető tudomány figyelembevétele – intézményesen is érvényesüljön.

VIII. A klímátörvényből fakadó kötelezettségek kikényszeríthetősége és jogi felelősség

A fejezet a klímátörvény jogi kikényszeríthetőségét rendezi: hogyan lehet érvényesíteni az állami és vállalati kötelezettségeket, és milyen jogi felelősségi szabályok kapcsolódnak a megsértésükhöz.

A szabályozási logika szerint a klímátörvény csak akkor lesz valódi kerettörvény, ha nemcsak célokat és terveket állapít meg, hanem jogi úton kikényszeríthető kötelezettségeket is. A fejezet ennek megfelelően két fő címzettet kezel:

1. **állami szervek** (Kormány, hatóságok, önkormányzatok),
2. **nagykibocsátó környezethasználók.**

Állami kötelezettségek kikényszerítése

Az állami kötelezettségek megsértése esetén a közigazgatási jog eszközeit kell alkalmazni. Ide tartozik különösen a mulasztási per lehetősége azokban az esetekben, amikor a törvényben előírt közigazgatási cselekmény (például célmeghatározás vagy végrehajtási aktus) elmarad.

Az önkormányzati döntéseknél a törvényességi felügyeleti mechanizmus klímajogi tartalommal egészül ki: ha a települési döntés nem felel meg a klímatorvényből fakadó követelményeknek, jogi korrekciós eljárás indítható.

Vállalati kötelezettségek és jogi felelősség

A vállalati oldalon a fejezet a környezethasználói felelősség klímajogi kiterjesztésére épül. A szabályozás szerint az éghajlati rendszerre gyakorolt káros hatásokért a vállalatoknak polgári jogi, közigazgatási jogi (és adott esetben más) felelősséggel kell számolniuk.

Éghajlatveszélyeztetés tényállása

A fejezet egyik legfontosabb eleme az **éghajlatveszélyeztetés** tényállásának megalkotása. Ennek lényege, hogy ha egy nagykibocsátó nem teszi meg a tőle észszerűen elvárható intézkedéseket, és ezzel veszélyezteti a kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítését, akkor bíróság előtt fellépésre nyílik lehetőség:

- eltiltás,
- korlátozás vagy felfüggesztés,
- kártérítés iránti fellépés formájában.

A klímakár környezeti kárként való kezelése és a veszélyes üzemi felelősségi logikához való kapcsolás jogdogmatikailag is erős megoldás.

Eljárási szabályok: civilek, ügyész, jövő nemzedékek szószólója

A fejezet külön rendezi a közérdekű jogérvényesítés szereplőit:

- **civil szervezetek:** ügyféli és perindítási jogosultság, kedvezőbb eljárási helyzet;
- **ügyész:** fellépés lehetősége a jogsértő állapot megszüntetése és a jogi felelősség érvényesítése érdekében;
- **jövő nemzedékek szószólója:** eljárási és kontrollszerep, különösen a közérdekű klímaügyekben.

Ez a rész adja meg a társadalmi kontroll és a közérdekű jogérvényesítés intézményi alapját.

A teljes szakmai koncepció elérhető itt: <https://ujklimatorveny.hu/velemenyeztes/>